

Київський університет імені Бориса Грінченка

НУРЖИНСЬКА АНАСТАСІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 378.091.12:[316.77-051:005.36]:37.018.43(043.3)

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ЗІ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2018

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», м. Київ

Науковий керівник:

доктор психологічних наук, доцент
Чernобровкіна Віра Андріївна,
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
професор кафедри психології та
педагогіки, м. Київ.

Офіційні опоненти:

доктор педагогічних наук, професор
Поясок Тамара Борисівна
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського,
декан факультету права, гуманітарних і
соціальних наук, м. Кременчук;

кандидат педагогічних наук, доцент
Лісневська Аліна Леонідівна,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
доцент кафедри журналістики та нових медіа,
м. Київ.

Захист відбудеться 18 грудня 2018 року о 13 год 00 хв на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.133.06 у Київському університеті імені Бориса Грінченка за адресою: 04053, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2.

Із дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Київського університету імені Бориса Грінченка (04212, м. Київ, вул. Маршала Тимошенка, 13-б) та на сайті kubg.edu.ua.

Автореферат розіслано «16» листопада 2018 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

М. В. Братко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Тенденції розвитку всіх сфер сучасного українського суспільства, пов'язані з його глобалізаційними та євроінтеграційними вимірами, загострюють потребу у фахівцях, які мають ґрунтовні знання у сфері комунікації, володіють аналітичними, комунікативними, організаторськими вміннями, розуміють попит громадськості та опанували сучасні технології зі зв'язків з громадськістю. Окрім того, стратегічними завданнями освіти, задекларованими в державних законодавчих документах, а саме: Законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014); Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013), передбачено підготовку компетентних, конкурентоспроможних фахівців, які зможуть витримати конкуренцію на ринку праці та досягти високих професійних результатів. Ураховуючи потреби сучасного ринку праці у кваліфікованих фахівцях зі зв'язків з громадськістю, а також зростання вимог до якості вищої освіти, є очевидним, що суттєвого удосконалення потребує процес професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти. У цьому контексті проблема оновлення й гармонізації підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків із громадськістю, відповідно до інтересів суспільства, є вкрай важливою, необхідною й доцільною.

Різні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в системі вищої освіти представлено у дослідженнях широкого кола науковців, а саме: питання сучасної філософії освіти (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень, В. Огнев'юк, П. Саух); фундаментальні проблеми вищої освіти (С. Гончаренко, О. Дубасенюк, В. Желанова, В. Луговий, О. Матвієнко, Н. Ничкало, С. Сисоєва, В. Тернопільська, Л. Хоружа); питання інформатизації освіти (В. Биков, Ф. Вебстер, В. Гапон, Н. Гендіна, А. Гуржій, Н. Морзе, Л. Панченко, А. Пилипчук); проблема підвищення якості професійної підготовки засобами впровадження у систему вищої освіти інформаційних технологій (В. Беспалько, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Запороженко, О. Ігнатенко, Е. Машбіць, Н. Морзе, О. Співаковський та ін.).

Історичні аспекти розвитку зв'язків з громадськістю як науки та виникнення відповідних галузей професійної діяльності в Україні представлено в студіях В. Різуна, В. Іванова. Теоретичні аспекти сучасної ідеології зв'язків із громадськістю розробили В. Березенко, Г. Горбенко, А. Киричок, А. Мельниченко, Г. Почепцов, Є. Тихомирова, А. Чуміков; прикладні – репрезентовано у працях А. Куліша, О. Курбана, В. Королька, В. Мойсєєва, Т. Нетецької, Г. Тульчинського. Аналіз методів підвищення ефективності PR-освіти представлено у роботах зарубіжних науковців Г. Брума (G. Broom), С. Катліпа (S. Cutlip), М. Скотта (M. Scott), А. Центера

(A.Center) та інших. Питання масових комунікацій розглядав, зокрема, С. Квіт, а телекомунікації, наприклад, А. Лисневська. Проте, зважаючи на достатню розробленість різних напрямів проблеми зв'язків з громадськістю, у роботах В. Березенко, доведено, що в Україні спостерігається певне відставання в науковому осмисленні феномена цієї спільноти як нової професійної групи в сучасному суспільстві. До того ж, існує думка, включаючи і дослідження А. Мельниченко, А. Киричок, що основна проблема в підготовці кваліфікованих кадрів зі зв'язків з громадськістю полягає в тому, що в нашій державі це питання, практично, не досліджено. Тому професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у закладах вищої освіти України потребує теоретичного й технологічного вдосконалення у напрямі викладання фахових дисциплін із залученням в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, технології дистанційного навчання.

Питання розробки та впровадження дистанційної форми навчання в сучасну освіту нормативно закріплено в «Положенні про дистанційне навчання» (2013) й розглянуто в працях В. Бикова, М. Бухаркіної, О. Вовк, Г. Козлакової, Р. Кухаренка, Є. Полат, С. Сисоевої, В. Солдаткіна, Б. Шуневича. Проблему науково-методичного супроводу дистанційного навчання порушено в студіях О. Андрєєва, Є. Долинського, Н. Клокар, І. Козубовської, В. Олійника, Т. Поясок, А. Хуторського. Різні питання розвитку дистанційної освіти висвітлюються у роботах науковців зарубіжжя, таких як: Ф. Артур (F. Artur), С. Гурі-Розенбліт (S. Guri-Rosenblit), Д. Кіган (D. Keegan), С. Ленар (S. Lenar), М. Мур (M. Moore), Б. Нейля (B. Naila), О. Петерс (O. Peters), С. Уллубі (S. Ullubi) та ін.

Проте при такій ґрунтовній розробленості проблеми дистанційного навчання, а також дослідженості певних аспектів феномену освіти зі зв'язків з громадськістю, питання щодо цілісного розгляду професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання не були предметом окремого дослідження.

Результати аналізу теорії і практики досліджуваної проблеми дали змогу виявити такі суперечності між:

- вимогами суспільства щодо якості виконання професійних функцій фахівцями зі зв'язків з громадськістю в контексті модернізаційних процесів у різних сферах сучасного соціуму і дефіцитом кваліфікованих кадрів цієї галузі;

- потребами ринку праці в компетентних конкурентоспроможних фахівцях зі зв'язків з громадськістю і недостатнім рівнем сформованості їхньої професійної компетентності щодо підготовки матеріалів для діяльності у сфері зв'язків з громадськістю;

- необхідністю формування професійної компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю та недостатньою розробленістю

технологічного забезпечення освітнього процесу їхньої професійної підготовки.

Отже, об'єктивна потреба у вирішенні означеної проблеми, її недостатня теоретична та практична розробленість, необхідність подолання перелічених суперечностей зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: **«Професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану реалізації науково-дослідної теми кафедри педагогіки і психології Національного університету «Києво-Могилянська академія» «Психолого-педагогічні умови становлення та функціонування особистості в сучасному соціально-економічному просторі» (державний реєстраційний номер 011164U006011). Тему дисертації затверджено Вченою радою Національного університету «Києво-Могилянська академія» (протокол № 1 від 28 січня 2016 року).

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти України.

Предмет дослідження – технологія формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання.

Мета дослідження – обґрунтувати та експериментально перевірити технологію формування у майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю компетентності у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в умовах дистанційної форми навчання.

Відповідно до об'єкта, предмета та мети – визначено такі **завдання дослідження**:

1. Проаналізувати стан дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у вітчизняній та зарубіжній педагогічній теорії та практиці в умовах інформатизації освіти.

2. Охарактеризувати систему дистанційного навчання майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

3. Обґрунтувати структуру компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері, визначити критерії та рівні її сформованості.

4. Розробити технологію формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання та перевірити її ефективність у процесі експериментальної роботи.

Методологічну основу дослідження становлять положення теорії наукового пізнання; ідеї філософії про детермінованість об'єктивних і суб'єктивних чинників формування особистості, про єдність теорії та практики; ґрунтовні положення системного, культурологічного,

аксіологічного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного, технологічного наукових підходів до вищої освіти; принципи системності та послідовності, зв'язку теорії з практикою, пріоритетності гуманістичних цінностей, демократизму та індивідуалізації, самопізнання та саморозвитку майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Теоретичною основою дослідження є концепції філософії освіти й розвитку освітніх систем (В. Андрущенко, Б. Гершунський, І. Зязюн, В. Кремень, В. Лутай, В. Огнев'юк, П. Саух); положення системного (І. Блауберг, Н. Кузьміна, В. Садовський, Е. Юдін), культурологічного (Е. Гусинський, Н. Злобін, В. Козирєв, М. Каган, Ю. Турчанінов, В. Франкл); аксіологічного (І. Бех, Т. Калюжна, В. Крижко, В. Сластьонін, Н. Ткачова), особистісно зорієнтованого (І. Бех, Є. Бондаревська, В. Євдокимов, В. Сериков, М. Чобітько), діяльнісного (Л. Виготський, О. Леонтьєв, П. Гальперін, В. Давидов), компетентнісного (Н. Бібік, Г. Беленька, Е. Зеєр, І. Зимня, О. Поментун, О. Савченко, Л. Хоружа), технологічного (В. Беспалько, П. Гусак, В. Желанова, М. Кларін, О. Пехота, О. Пометун, Г. Селевко) наукових підходів; теорія та методика професійної освіти (В. Бондар, О. Дубаснюк, В. Лозова, А. Маркова, О. Мороз, О. Матвієнко, В. Семиченко, С. Сисоєва, В. Сластьонін, Л. Хомич, Л. Хоружа); дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю (В. Березенко, С. Квіт, В. Королько, А. Куліш, О. Некрасова); концепція інформатизації вищої освіти (В. Биков, Н. Морзе, Л. Панченко, О. Співаковский); ідеї щодо застосування систем дистанційного навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти (В. Биков, Д. Бодненко, Р. Гуревич, М. Кадемія, Т. Поясок, Б. Шуневич).

Методи дослідження. Для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань використано комплекс методів дослідження: теоретичні: аналіз наукової літератури, дефініційний аналіз, зіставлення, систематизація, узагальнення – для з'ясування стану розробленості порушеної проблеми, визначення ключових понять дослідження, теоретичного обґрунтування технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для діяльності у цій сфері у процесі професійної підготовки в умовах дистанційної форми навчання; метод сходження від абстрактного до конкретного – для дослідження сутності феномену «компетентність у підготовці матеріалів для діяльності зі зв'язків із громадськістю»; емпіричні: анкетування, тестування, інтерв'ю, опитування, бесіда, дискусія – для визначення рівня сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків із громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності на основі її компонентів; педагогічний експеримент – із метою перевірки ефективності технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в процесі підготовки в умовах

дистанційної форми навчання; статистичні – для кількісного та якісного аналізу отриманих даних, установлення статистичної значущості результатів дослідження.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі Національного університету «Києво-Могилянська академія», Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Чорноморського національного університету імені Петра Могили. На різних етапах дослідження в експерименті взяли участь 423 студенти.

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що *вперше* подано поняття компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в процесі професійної підготовки, під яким розуміється набуття професійних навичок щодо розробки, створення та впровадження інформаційних матеріалів для налагодження ефективної системи зв'язків із громадськістю між організацією/клієнтом та цільовими аудиторіями. Зазначено, що ця компетентність є провідною фаховою компетентністю, яка впливає на інші фахові компетентності; обґрунтовано структуру компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері як провідного індикатора якості їхньої професійної підготовки та професійно-особистісного конструкту, що містить ціннісний, діяльнісний, результативно-оцінювальний компоненти. Визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, змістовий, технологічний, результативний) та рівні (початковий, середній, достатній, високий) сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності; обґрунтовано й розроблено технологію формування у майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю компетентності у підготовці матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю в умовах використання дистанційної форми навчання у процесі професійної підготовки, що містить концептуальну, змістову та процесуальну складові; *уточнено* сутність базових понять дослідження: «зв'язки з громадськістю», «діяльність зі зв'язків із громадськістю», «електронне навчання», «дистанційне навчання»; *подальшого розвитку* набули положення щодо оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю за допомогою інформаційних ресурсів, які можуть бути використані в системі дистанційного навчання, відповідно до основних професійних завдань майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Практичне значення одержаних результатів дослідження визначається тим, що розроблено електронний навчальний комплекс на базі системи дистанційного навчання, який може бути реалізовано в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Удосконалено навчально-методичний супровід у вигляді електронного навчального курсу дисципліни «Public Relations Writing: Technologies and Implementation Course» <http://practicum.space/syllabus> в системі дистанційного навчання.

Матеріали дослідження можуть бути використані в процесі викладання навчальних дисциплін для професійної підготовки майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю; у межах підвищення кваліфікації фахівців галузі «Журналістика» – у процесі їхньої самоосвіти, а також під час розробки робочих програм, укладання навчально-методичних посібників і рекомендацій з педагогіки, організації виробничої практики для майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю; студентами за освітньою програмою «Зв'язки з громадськістю» – у процесі написання курсових, дипломних і магістерських робіт, а також із метою самовдосконалення. Застосування окреслених матеріалів може бути доцільним у подальших дослідженнях проблем професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Результати дослідження **впроваджено** в освітній процес Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (акт № 18/86-12-39 від 19.02.2018 р.), Чорноморського національного університету імені Петра Могили (акт № 216-23-1/17-18 від 15.02.2018 р.), Національного університету «Києво-Могилянська академія» (акт № 16/ 453 від 28.03.2018р.).

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дисертаційного дослідження було представлено автором на наукових конференціях різного рівня, зокрема міжнародних – «Проблеми та перспективи розвитку освіти» (м. Львів, 30 – 31 березня 2017 р.), «Сучасна освіта: світові тенденції та регіональний аспект» (м. Одеса, 29 – 30 вересня 2017 р.), «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedagogics (Lublin, October 20 – 21, 2017); «Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій» (м. Київ, 26 – 27 січня 2018 р.); всеукраїнських – «Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи» (м. Запоріжжя, 13 – 14 жовтня 2017 р.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження відображено в 12 публікаціях, серед них 5 – статті в провідних фахових виданнях, 2 статті – у зарубіжних виданнях, 5 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел (всього 300 найменувань, з них 48 – іноземною мовою), 8 додатків. Загальний обсяг дисертації становить 258 сторінок, з яких основного тексту – 182 сторінки. Робота містить 24 рисунки та 28 таблиць.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження, висвітлено теоретико-методологічні засади, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено дані про їхню апробацію й упровадження.

У першому розділі – **«Теоретичні засади формування компетентностей майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в процесі професійної підготовки в умовах дистанційної форми навчання»** – досліджено проблему професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах інформатизації освіти у вітчизняній та зарубіжній теорії та практиці закладів вищої освіти; охарактеризовано системи дистанційного навчання майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю; обґрунтовано сутність, структуру, критерії, показники та рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері.

Результати аналізу напрацювань вітчизняних та зарубіжних учених із означеної проблеми дали змогу виокремити кілька підходів до розуміння сутності поняття «зв'язки з громадськістю» («public relations» або «PR»), а саме: визначення «зв'язків із громадськістю» як соціальної взаємодії (соціальний підхід), як технології управління, дії на людей (технологічний підхід за І. Солдатенко, Т. Нетецькою); тлумачення «зв'язків із громадськістю» як мистецтва та науки досягнення гармонії за допомогою взаєморозуміння, заснованого на достовірній та повній інформованості (альтруїстичний підхід за С. Блеком (S. Black)); як зусиль, спрямованих на переконання громадськості щодо змін її певних підходів або дій, а також зусиль, спрямованих на гармонізацію діяльності організації, відповідно до інтересів громадськості і навпаки (компромісний підхід за Е. Бернейзом (E. Bernays)); як системи інформаційно-аналітичних та процедурно-технологічних дій, спрямованих на гармонізацію взаємин між учасниками певного проекту і його зовнішнім оточенням із метою успішної реалізації даного проекту (прагматичний підхід за О. Чуміковим).

Варіативність підходів до визначення поняття «зв'язки з громадськістю» дає підстави окреслити характеристики професійної діяльності фахівця зі зв'язків з громадськістю, а саме: ознаки (активна тривала взаємодія з громадськістю, наявність цільових груп зовнішнього і внутрішнього середовища, формування стійкої довіри до організації); функції (методологічна, праксеологічна, пояснювальна, прогностична, синтетична); сфери діяльності фахівця зі зв'язків із громадськістю (проекування, планування необхідних заходів; установлення і підтримка відносин із різними групами людей і організацій; підготовка і видання інформаційних матеріалів (публікації, доповіді, статті); встановлення

системи поширення інформації через пресу, радіо, телебачення, професійні видання; організація випуску публікацій, фільмів, фотографій, програм мультимедіа спільно з фахівцями з цих питань; організація прес-конференцій, виставок, презентацій, урочистих засідань; підготовка промов та їхня презентація; проведення досліджень та оцінювальних процедур); базові професійні (вміння створювати матеріали для діяльності зі зв'язків з громадськістю (Writing skills); вміння налагоджувати комунікацію (Communication skills); креативність (Creativity); вміння презентувати матеріал (Public speaking); організаторські вміння (Organization skills); розуміння соціальних медіа (Understanding of Social Media).

З'ясовано, що професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у закладах вищої освіти здійснюється за такими моделями освіти зі зв'язків з громадськістю:

– «Академічна модель» (грунтовна методологічна, гуманітарна підготовка; опанування за допомогою основ соціальної комунікації методів якісного і кількісного аналізу суспільних явищ і процесів; вироблення вміння збирати, накопичувати та систематизувати інформацію, оцінювати ефективність реалізації PR-програм).

– «Журналістська модель» (формування знань та вмінь налагодження та підтримки двосторонньої комунікації з цільовими групами громадськості; інформування громадськості за допомогою різноманітних тактик та технік медіа-комунікації; добір та поширення інформації за допомогою використання новітніх комунікаційних технологій).

– «Бізнес-модель» (вивчення основ маркетингу, інформаційного менеджменту, управління персоналом, культури поведінки й ділового спілкування; історії та культури комунікацій, а також моделей ділових комунікацій різних регіонів світу; основ права, професійної моралі та етики) (за В. Корольком).

На основі вивчення змісту освітніх програм фахових дисциплін зі спеціальності «Зв'язки з громадськістю» з'ясовано актуальні проблеми в професійній підготовці фахівців зі зв'язків з громадськістю, а саме: відсутність ґрунтового педагогічного досвіду підготовки фахівців за вказаним напрямом; переважне застосування зарубіжного досвіду викладання дисциплін зі зв'язків з громадськістю, не завжди адаптованого до українських реалій; відсутність методики викладання фахових дисциплін та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес в умовах інформатизації освіти; недостатнє кадрове забезпечення освітнього процесу; брак розвитку професійного співтовариства фахівців зі зв'язків з громадськістю; відсутність обов'язкового підвищення фахової кваліфікації викладачів.

Доведено, що підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю може бути забезпечене через

комплексне впровадження в освітній процес систем дистанційного навчання, перевагами якого є: можливість навчання на будь-якій території; урахування сучасних потреб студентів до змісту та інформаційного супроводу освіти; побудова індивідуальної траєкторії навчання; сприяння формуванню у студентів критичного мислення, навичок самоорганізації та самовдосконалення.

Констатовано, що в українському освітньому просторі найбільш поширеними є асинхронна (електронна пошта, форум, соціальні мережі, дошка повідомлень, дискусійні групи, самостійне проходження курсів); синхронна (розширена дошка оголошень, віртуальні аудиторії, плановий онлайн екзамен) форми дистанційного навчання; повноекранні відеоконференції (вебінари). При цьому дистанційна форма навчання забезпечується такими ресурсами: апаратні засоби, інформаційно-комунікаційне забезпечення, програмне забезпечення загального та спеціального призначення, веб-ресурси навчальних дисциплін. З'ясовано, що дистанційне навчання майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю містить три базових компонента: інформаційно-комунікаційні технології (ресурси для контент-аналізу, створення інфографіки, текстові редактори online, Wiki, е-видання, чати, вебінари, відеоконференції, форуми, дошки повідомлень); організаційно-методичне забезпечення (організаційна діяльність викладача, методичний супровід); e-learning платформи підтримки навчання.

Уперше визначено поняття компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері. Обґрунтовано структуру компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері, що містить: ціннісний (мотиви, ціннісні орієнтації майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю, які впливають на створення матеріалів); діяльнісний (система знань, умінь, навичок із програмної складової інформаційно-комунікаційних технологій, застосування інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності зі зв'язків з громадськістю); результативно-оцінювальний (самодіагностика й самооцінка процесу і результатів своєї професійної діяльності) компоненти.

Схарактеризовано критерії, показники й рівні (початковий, середній, достатній, високий) сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для їхньої професійної діяльності. Визначено, що критерії (мотиваційно-ціннісний, змістовий та технологічний, результативний) оцінювання рівнів сформованості досліджуваного феномену співвідносяться з його компонентною структурою (ціннісний, діяльнісний та результативно-оцінювальний компоненти).

Доведено, що компетентність фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів до діяльності зі зв'язків з громадськістю є індикатором їхньої професійної компетентності та ґрунтовним показником якісної

професійної підготовки фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти. Визначено, що підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю може бути досягнуте через комплексне впровадження в освітній процес системи дистанційного навчання.

У другому розділі – **«Технологія формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання»** – визначено сучасний стан застосування систем дистанційного навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Обґрунтовано і розкрито технологію формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання, яка є педагогічною технологією, що відповідає усталеним у педагогічній теорії критеріям технологічності, а саме: концептуальності, системності, керованості, алгоритмізованості, відтворюваності, ефективності, діагностичності (за Г. Селевком).

Під технологією формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в процесі професійної підготовки в умовах дистанційної форми навчання передбачається створення відповідного поетапного навчально-методичного супроводу для формування компонентів компетентності щодо розробки, створення та впровадження інформаційних матеріалів у налагодженні ефективної системи зв'язків із громадськістю між організацією/клієнтом та цільовими аудиторіями.

Отже, результативною метою розробленої технології є формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері; процесуальною – створення умов, які позитивно впливають на підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Обґрунтовано концептуальні засади технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері, які полягають у дотриманні методологічних засад сучасної педагогіки, а саме: у впровадженні в освітній процес синтезу ідей системного, культурологічного, аксіологічного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного та компетентнісного наукових підходів, а також принципів системності та послідовності, зв'язку теорії з практикою, пріоритетності гуманістичних цінностей, демократизму та індивідуалізації, самопізнання та саморозвитку. Змістова складова технології відбиває навчально-методичний супровід циклу професійних дисциплін у системі дистанційного навчання за освітньою програмою «Зв'язки з громадськістю», що містить мультимедійні, графічні та анімовані ресурси, які надають можливість створювати online-курси.

Процесуальна складова технології пов'язана з її динамічними аспектами та певним педагогічним інструментарієм.

Виокремлено етапи впровадження технології, а саме: діагностико-мотиваційний етап та етап активного формування компетентності у підготовці матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю.

Розроблено педагогічний інструментарій запропонованої технології представлений формами (навчальні заняття, позааудиторна робота, самоосвіта на базі платформ масового навчання online (<https://www.coursera.org/>, <https://www.edx.org/>, <https://prometheus.org.ua/>)) та методами й засобами дистанційного навчання (системи дистанційного навчання), які є найбільш ефективними для формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері. Суттєве значення в інструментарії технології формування компетентності у професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційного навчання посідають ресурси інфографіки (візуалізація масивів числових даних за допомогою діаграм та графіків (<https://quartz.github.io/Chartbuilder/>; <http://piktochart.com/>; <https://infogr.am/>; <https://www.easel.ly/>; <https://powerbi.microsoft.com/ru/>); візуальна інтерпретація фактів (<http://timerime.com/>; <http://www.dipity.com/>; <http://www.timetoast.com/>); карти знань (mind map) (<https://bubbl.us/>; <https://www.mindomo.com/>; <https://www.mindmeister.com/>)).

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання» – розкрито загальну логіку дослідно-експериментальної роботи (етапи, діагностичний інструментарій) та проаналізовано її результати.

За підсумками констатувального етапу експерименту було визначено стан сформованості компетентності з підготовки матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю. За мотиваційно-ціннісним критерієм високий рівень виявлено у 21,19% студентів ЕГ та 32,48% КГ; достатній рівень – у 41,72% студентів ЕГ та 41,03% КГ; середній рівень – 29,8% студентів ЕГ та 20,51% – КГ; низький рівень спостерігається у 7,28% студентів ЕГ та 5,98% – КГ. Високий рівень сформованості компетентності за змістовим критерієм притаманний 18,67% майбутнім фахівцям зі зв'язків із громадськістю ЕГ та 11,97% КГ; достатній рівень – 43,33% ЕГ та 34,19% КГ, середній рівень – 17,33% ЕГ та 28,21% КГ, початковий рівень – 20,67% студентам ЕГ та 25,64% студентам КГ. За технологічним критерієм діагностовано високий рівень у 26,49% студентів ЕГ, в КГ – лише 8,55%; достатній рівень мають 31,13% респондентів ЕГ та лише 17,09% – КГ; середній рівень спостерігається у 34,44% студентів ЕГ та 41,03% – КГ; початковий рівень виявлено у 33,33% студентів КГ, та 7,95% студентів ЕГ. Щодо розподілу

кількості студентів ЕГ та КГ за результативним критерієм, то високий рівень сформованості оцінково-результативного компоненту компетентності на початку експерименту було виявлено у 1,34% студентів ЕГ та 6,84% – КГ; достатній – у 23,49% ЕГ та 47,01% – КГ, середній рівень у 56,38% студентів ЕГ та 36,75% – КГ, початковий рівень визначено у 18,79% студентів ЕГ та 9,4% студентів КГ. Отже з'ясовано, що на початку експерименту у студентів ЕГ і КГ переважав середній та достатній рівень сформованості компетентності з підготовки матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю..

У межах впровадження технології формування компетентності фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю на формуальному етапі експерименту розроблено дисципліну «Public Relations Writing: Technologies and Implementation Course» для спеціальності 8.03030202 – «Зв'язки з громадськістю» напряму 0303 «Журналістика та інформація», що складає змістове ядро формування компетентності з підготовки матеріалів для професійної діяльності у майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Ефективність поданої технології доводилася на контрольному етапі експериментальної роботи. Загальну динаміку рівнів сформованості за окресленими критеріями представлено в таблиці (див. табл.1).

Таблиця 1

Рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері за результатами вихідного та прикінцевого зрізів (у %)

Критерії		Констатувальний етап				Контрольний етап			
		Рівні сформованості							
		П	С	Д	В	П	С	Д	В
Мотиваційно- ціннісний	ЕГ	7,28	29,80	41,72	21,19	0,00	0,00	37,09	62,91
	КГ	5,98	20,31	41,03	32,48	0,00	0,00	47,01	52,99
Змістовий	ЕГ	20,67	17,33	43,33	18,67	16,67	17,33	39,33	26,67
	КГ	25,64	28,21	34,19	11,97	24,79	21,37	42,74	11,11
Технологічний	ЕГ	7,95	34,44	31,13	26,49	3,31	16,56	37,09	43,05
	КГ	33,33	41,03	17,09	8,55	30,77	41,88	17,09	10,26
Результативни й	ЕГ	18,79	56,38	23,49	1,34	0,00	14,77	65,10	20,13
	КГ	9,40	36,75	47,01	6,84	0,00	24,79	62,39	12,82

Приріст: П – початковий; С – середній; Д – достатній; В – високий рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері.

Підтвердження достовірності та значущості експериментальної роботи з перевірки ефективності технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання здійснювалося за допомогою критерію Пірсона χ^2 . Отримані результати підтверджені наявністю статистично значущих розбіжностей ($p < 0,05$; $p < 0,01$).

Узагальнені результати оцінювання рівнів сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері наведено у вигляді діаграми (рис. 1).

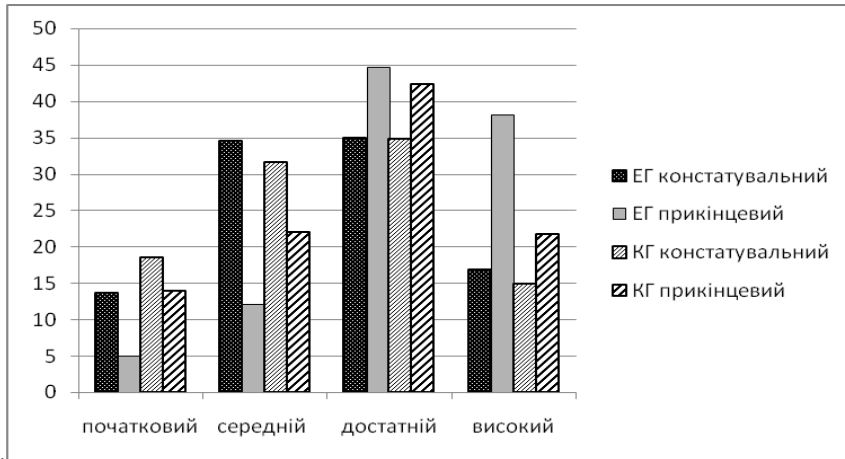

Рис. 1. Динаміка рівнів сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері до та після формувального експерименту (у %)

Отриманий у процесі реалізації експериментального дослідження досвід сприяв розробленню та вдосконаленню електронного навчального комплексу на базі системи дистанційного навчання, який може бути реалізовано в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Результати завершеної дослідно-експериментальної роботи дають змогу стверджувати, що мета дослідження досягнута, поставлені завдання реалізовані.

ВИСНОВКИ

1. Проаналізовано стан досліджуваної проблеми у вітчизняній та зарубіжній педагогічній теорії та практиці професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах інформатизації освіти, що дало можливість виявити брак комплексних досліджень цих питань та з'ясувати основні проблеми, а саме: відсутність ґрунтовного педагогічного досвіду підготовки фахівців за вказаним напрямом; переважне застосування зарубіжного досвіду викладання дисциплін зі зв'язків з громадськістю, не завжди адаптованого до українських реалій; відсутність методики викладання фахових дисциплін та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес в умовах інформатизації освіти; недостатнє кадрове забезпечення освітнього процесу. З'ясовано, що основними професійними якостями майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю є: вміння створювати матеріали для діяльності зі зв'язків з громадськістю (Writing skills), вміння налагоджувати комунікацію (Communication skills), креативність (Creativity), вміння презентувати матеріал (Public speaking), організаторські вміння (Organization skills), розуміння соціальних медіа (Understanding of Social Media). Доведено, що компетентність фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів до діяльності у цій сфері є індикатором їхньої професійної компетентності та ґрунтовним показником якісної професійної підготовки фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти. Визначено, що підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю може бути досягнуте через комплексне впровадження в освітній процес системи дистанційного навчання.

2. Схарактеризовано систему дистанційного навчання майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю як сукупність сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що націлені на розв'язання освітніх завдань професійної підготовки і формування професійних якостей майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. З'ясовано переваги впровадження систем дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти, а саме: можливість навчання на будь-якій території; урахування сучасних потреб студентів до змісту та інформаційного супроводу освіти; побудова індивідуальної траєкторії навчання; сприяння формуванню у студентів критичного мислення, навичок самоорганізації та самовдосконалення. Доведено доцільність використання в процесі професійної підготовки фахівців зі зв'язків з громадськістю певних інформаційних ресурсів (статична та динамічна інфографіка, текстові редактори, блоги, сайти, соціальні мережі, електронні видання, онлайн-телебачення та радіомовлення, чати, інтернет-форуми та віртуальні організації, вебіари, відео конференції, дошки повідомлень).

3. Визначено сутність та структуру компетентності майбутніх фахівців

зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності. Визначено, що критерії (мотиваційно-ціннісний, змістовий та технологічний, результативний) оцінювання рівнів сформованості досліджуваного феномену співвідносяться із його компонентною структурою (ціннісний, діяльнісний та результативно-оцінювальний компоненти). Схарактеризовано критерії, показники й рівні (початковий, середній, достатній, високий) сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для їхньої професійної діяльності.

4. Уперше обґрунтовано, розроблено та впроваджено технологію формування компетентності фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для їх професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання. Результативною метою пропонованої технології є формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів до професійної діяльності у цій сфері; процесуальною – створення умов, які позитивно впливають на підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Структура технології є сукупністю її концептуального (ідеї компетентнісного, особистісно зорієнтованого, культурологічного, діяльнісного та аксіологічного наукових підходів, що конкретизуються в принципах системності та послідовності, зв'язку теорії з практикою, пріоритетності гуманістичних цінностей, демократизму та індивідуалізації, самопізнання та саморозвитку); змістового (навчально-методичний супровід циклу професійних дисциплін у системі дистанційного навчання) й процесуального (етапи реалізації технології: I-й етап – діагностико-мотиваційний; II-й етап – активне формування компетентності; педагогічний інструментарій як сукупність форм, методів і засобів дистанційного навчання) компонентів.

5. За результатами експериментально-дослідницької роботи встановлено позитивну динаміку в характері рівнів сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері за всіма критеріями. У експериментальних групах студентів зазначено зростання високого рівня за ціннісно-мотиваційним критерієм. Відзначено позитивну динаміку за змістовим критерієм, значно зріс високий рівень та зменшилася кількість студентів, які мають початковий та достатній рівні. Достовірно перевірено, що за технологічним критерієм кількість досліджуваних, які мають високий рівень, також значно зросла. За результативним критерієм діагностовано, що на високому рівні показники збільшилися, що свідчить про зниження показників, відповідно, на середньому та низькому рівнях. Отримані результати підтверджено статистично та доведено ефективність розробленої технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в умовах

дистанційної форми навчання.

Проведене дисертаційне дослідження не вичерпує усього розмаїття питань, пов'язаних із удосконаленням професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти в умовах дистанційної форми навчання. До перспектив подальших наукових розвідок відносимо дослідження потенціалу електронного середовища сучасного університету в професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Основні положення роботи викладено в таких публікаціях:

Наукові праці, у яких опубліковано основні результати дослідження

1. Нуржинська А. В. Сучасні тенденції професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах інформатизації освіти. Педагогічні науки. 2016 № 3 (74). С. 186 – 191.
2. Нуржинська А. В. Можливості застосування систем електронного навчання у підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Молодь і ринок. 2017. № 1. С. 117 – 122.
3. Нуржинська А. В. Діагностика рівнів сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для PR діяльності. Український педагогічний журнал / Ukrainian educational journal. 2017. № 3. С. 131 – 138.
4. Нуржинська А. В. Критерії та рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для PR-діяльності. Нова педагогічна думка. 2017. № 3 (91). С. 35 – 38.
5. Нуржинська А. В. Деякі аспекти закордонного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2018. № 24 (1). С. 3 – 12.
6. Nurzhynska A. Modeling process of professional training of specialists in public relations under the conditions of implementation of distance learning systems. WSPÓŁPRACA EUROPEJSKA / EUROPEAN COOPERATION. 2017. Vol. 9(28). P. 16 – 26.
7. Nurzhynska, A. V. Can using social media as online learning platform increase student involvement. Development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph / edited by authors. – 1st ed. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2018. P. 58 – 73.

Опубліковані праці апробаційного характеру

8. Нуржинська А. В. Компоненти професійної компетентності

фахівців зі зв'язків з громадськістю. Проблеми та перспективи розвитку освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 30-31 березня 2017 р.). Херсон, 2017. С. 131 – 133.

9. Нуржинська А. В. Застосування систем дистанційного навчання при формуванні компетентності підготовки матеріалів для PR діяльності у майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Сучасна освіта : світові тенденції та регіональний аспект : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 29–30 вересня 2017 р.). Одеса, 2017. С. 16 – 18.

10. Нуржинська А. В. Дослідження сформованості ціннісного компоненту компетентності з підготовки матеріалів для PR-діяльності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 13 – 14 жовтня 2017 р.). Запоріжжя, 2017. С. 67 – 70.

11. Нуржинська А. В. Педагогічні умови формування компетентності з підготовки матеріалів для PR діяльності у майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Модернізація та наукові дослідження : парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 – 27 січня 2018 р.). К., 2018. С.45 – 48.

12. Nurzhynska, A. V. Study of the development level of a cognitive component of competence in the preparation of materials for pr-activities of future public relations specialists. International research and practice conference «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedagogics» : Conference proceedings. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. 75 – 76.

АНОТАЦІЇ

Нуржинська А. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2018.

У дисертаційній роботі проаналізовано стан дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах інформатизації освіти у вітчизняній та зарубіжній педагогічній теорії та практиці. Доведено, що провідним індикатором якості професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю та ґрунтовним професійно-особистісним конструктом фахівців цієї галузі є компетентність у підготовці матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю, що містить ціннісний, діяльнісний, результативно-оцінювальний компоненти. Визначено

критерії оцінювання рівнів сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері (мотиваційно-ціннісний, змістовий, технологічний, результативний). Доведено необхідність обґрунтування, розробки та експериментальної перевірки технології формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в умовах дистанційної форми навчання., що є сукупністю її концептуального, змістового і процесуального складових.

Ключові слова: професійна підготовка фахівців зі зв'язків із громадськістю; професійна компетентність майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю; компетентність з підготовки матеріалів для діяльності зі зв'язків з громадськістю; інформатизації освіти; дистанційна форма навчання; технологія.

Нуржинская А. В. Профессиональная подготовка будущих специалистов по связям с общественностью в условиях дистанционной формы обучения. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Киевский университет имени Бориса Гринченка, Киев, 2018.

В диссертационной работе проанализировано состояние исследования проблемы профессиональной подготовки будущих специалистов по связям с общественностью в условиях информатизации образования в отечественной и зарубежной педагогической теории и практике. Доказано, что ведущим индикатором качества профессиональной подготовки будущих специалистов по связям с общественностью и главным профессионально-личностным конструктом специалистов этой отрасли является их компетентность в подготовке материалов для деятельности по связям с общественностью, коротая содержит ценностный, деятельностный, результативно-оценочный компоненты. Определены критерии оценки уровней сформированности компетентности будущих специалистов по связям с общественностью в подготовке материалов для профессиональной деятельности в этой сфере (мотивационно-ценностный, содержательный, технологический, результативный). Доказана необходимость обоснования, разработки и экспериментальной проверки технологии формирования компетентности будущих специалистов по связям с общественностью в разработке материалов для профессиональной деятельности в этой сфере в условиях дистанционной формы обучения, представляющая собой совокупность ее концептуального, содержательного и процессуального компонентов.

Ключевые слова: профессиональная подготовка специалистов по связям с общественностью; профессиональная компетентность будущих специалистов по связям с общественностью; компетентность по подготовке

материалов для деятельности по связям с общественностью; информатизация образования; дистанционная форма обучения, технология.

Nurzhynska A.V. Professional Training of Future Specialists in Public Relations in Terms of Distance Learning. – Qualifying Scientific Paper on the Rights of a Manuscript.

Thesis for Candidate of Pedagogical Sciences in Specialty 13.00.04 – Theory and Methodology of Vocational Education. – Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, 2018.

The thesis analyzes the state of research of the problem of professional training of future specialists in public relations in terms of education informatization in pedagogical theory and practice in Ukraine and abroad. Based on the results of the analysis, the lack of comprehensive research was revealed and the following main problems were identified: inadequate staffing of the educational process, lack of substantial teaching experience of training in the specified field that leads to a lack of teaching methods for professional disciplines and implementation of information technology in the educational process in terms of informatization of education, imperfection of content, forms and methods, teaching materials.

One of the key problems of the training of future specialists in public relations in conditions of informatization of education in Ukraine identified: lack of significant teaching experience training in the given specialty, leading to a lack of technology training future experts in public relations using information-communication technologies in the educational process. The research indicates that increasing the effectiveness of the technology of training future professionals in public relations may be due to the complex implementation of distance learning systems in the educational process.

Generalization of approaches of Ukrainian and foreign scholars on professional competence of future specialists in public relations made it possible to determine that the main professional qualities of future specialists in public relations include the following: ability to create materials for PR activities (Writing skills), Communication skills, Creativity, Public speaking, Organizational skills, Understanding of social media, etc.

It is determined that the systems of distance learning are understood as modern information and communication technologies, which are aimed at solving the basic educational tasks of professional training and formation of professional qualities of future specialists in public relations.

The information resources, which can be used in the system of distance learning in accordance with the main professional tasks of future PR specialists, have been considered. It has been determined that for the preparation of materials for PR activities such as: writing articles and speeches in the media, public relations programs, advertising materials, etc., it is suggested to use such

information resources as static and dynamic infographics, text editors, blogs, websites.

The study of the competence structure of future PR specialists in the preparation of materials for PR activities contributed to the determination and substantiation of its components: value, cognitive, technological, evaluation and productive.

Experimental work was carried out in accordance with the tasks of the research.

The results of the experiment were analyzed; according to them, there was an increase in the number of students with a high and sufficient level of competence formation in the preparation of materials for PR activities and reduction of the number of respondents with the average and initial level of formation of the phenomenon.

Key words: professional training future PR specialists; professional competence of future PR specialists; competence in the preparation of materials for PR activities; informatization of education; distance learning systems, technology.